

SIIRTYMÄAIKA PÄÄTTYY 31.7.2023

ÖLJYNEROTTIMIEN JATKUVA VALVONTA PAKOLLISEKSI

Vuoden 2020 asetus jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista edellyttää öljynerottimien jatkuvaa valvontaa. Siirtymäaika päättyy kesällä, ja kaikkien polttonesteiden myyjien on hoidettava asia kuntoon elokuun alkuun mennessä jokaisella jakeluasemalla. Lähes kaikille SEO:n itse operoimille automaattiasemille on jo asennettu Labkotecin automaattinen öljynerottimien etävalvonta.

TEKSTI:
IRMELI JOKILAMPI

tava sulkea viivytyksettä kaikissa olosuhteissa.”

Asetuksen 7 §:n 3 momenttia sovelletaan tässä momentissa tarkoitettuihin jakeluasemiin viimeistään 1. päivästä elokuuta 2023.

YMPÄRISTÖ-TARKASTAJAT MUISTUTTELEVAT

Kuntien ympäristötarkastajat suorittavat tarkastuksia jakeluasemilla 2–3 vuoden välein. Myös Suomalainen Energiaosuuskunta (SEO) lähti selvittämään vaihtoehtoja öljynerottimien automaattisen ja ympärivuorokautisen etävalvonnan toteuttamiseksi, kun asetus tuli voimaan. SEO:lla on kiinnitetty viime vuosina erityisen paljon huomiota turvallisuuteen ja vastuullisuuteen, ja tehty vastuullisuusohjelma. Siinä turvallisuuspäälliköksi nimettiin aluepäällikkö **Tuomas Puronen**, jonka tehtäviin tämäkin asia kuuluu.

– Nämä ovat niitä asioita, joiden pitää olla kunnossa. Kyllä tämä meilläkin lähti viranomaisista, joilta alkoi tarkastusten yhteydessä tulla vaatimuksia 24/7-valvonnasta öljynerottimissa. Labkotec teki tarjouksen, jonka totesimme hyväksi. Automaattiasemillamme on käytössä Wavinin öljynerottimia varustettuina Labkotecin hälyttimillä, joten oli luontevaa tilata myös LabkoNet-etävalvonta Labkotecilta, Puronen kertoo.

Wavin-yhteys selittyy historialla. Ensi vuonna kuusikymppi-siään juhliva yritys Labko perustettiin Kangasalla vuonna 1964 ja

Labkotecin myyntijohtaja Kari Kananen ja SEO:lla turvallisuudesta vastaava aluepäällikkö Tuomas Puronen kertoivat SEO:n operoimien automaattiasemien öljynerottimien etävalvonnan järjestämisestä.

Toukokuussa 2020 valtioneuvosto antoi asetuksen nestemäisten polttoainneiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista (314/220). Asetuksen 7 § *Öljyisten jätevesien käsittely ja johtaminen* kuuluu seuraavasti:

”Jakelualue, säiliöiden täyttöpaikka, maanalaisten tiivistyskerrosten salaojitus ja muut kohteet, joista voi tulla polttonestevalumia, on viemäroitävä öljynerottimeen, ei kuitenkaan yksinomaan moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen käyttöön tarkoitetun jakeluaseman jakelualue. Pesuhallin ja huolto-

hallin lattiakaivot on viemäroitävä omaan öljynerottimeen. Käytettävät öljynerottimet on varustettava öljytilan täyttymisestä ilmoittavalla hälytysjärjestelmällä, jota voidaan seurata jatkuvasti.

Jos öljynerottimesta poistuvat vedet johdetaan jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön, ne on käsiteltävä standardin SFS-EN-858-1 mukaisessa II luokan öljynerottimessa, josta poistuvan veden hiilivety-pitoisuus on alle 100 mg/l.

Jos öljynerottimesta poistuvia vesiä ei johdeta jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön, ne on käsiteltävä standardin SFS-EN-858-1 mu-

kaisessa I luokan öljynerottimessa, josta poistuvan veden hiilivety-pitoisuus on alle 5 mg/l. Tämän jälkeen ne voidaan johtaa sadevesiviemäriin tai vesistöön.

Jakelualueen ja säiliöiden täyttöpaikan viemäriin on oltava välittömästi öljynerottimen jälkeen näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivo, josta voidaan sulkea jakeluaseman jätevesien pääsy vesihuoltolaitoksen viemäriin tai muuhun jakeluaseman jätevesien purkupaikkaan. Näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivo on sijoitettava, merkittävä ja suojattava siten, että kaivon on esteetön pääsy. Sulkuventtiili on voi-

KUVA IRMELI JOKILAMPI

se valmisti sekä erotinkaivoja et-
tä 1980-luvun alkupuolelta lähti-
en myös hälyttämiä niihin. Vuonna
2003 siitä tuli yrityskaupan myö-
tä Wavin Labko. Kun Wavin myi
vuonna 2007 osan liiketoiminnas-
ta ruotsalaiselle Indutrade Grou-
pille, syntyi Pirkkalaan muuttanut
Labkotec Oy. Erottimien valmistus
jäi Wavinille ja Labkotecin tuotteita
ovat sähköiset pinnankorkeus-
ja hälytintilatit sekä pilvipalvelu
LabkoNet etävalvontaan.

Erotinhälyttimien lisäksi Labko-
tec toimittaa erilaisia pinnankorke-
uden mittaustaitteita ja pintakytki-
miä, jäätunnistimia ja jäävaroitus-
valvoja tuulipuistoihin ja ajoneuvo-
tunnistintekniikkaa esimerkiksi lu-
menkaatopaikoille. Yli kuusikym-
mentä prosenttia tuotteista menee
vientiin, pääasiassa Eurooppaan,
Englantiin ja Australiaan. Yrityksel-
lä on myös oma asennus- ja huolto-
osasto. Yritys työllistää viitisen-
kymmentä henkilöä.

– Kun myytiin erotin, meni hä-
lytin mukana, ja se on edelleen
näin. Kun Wavin myi Labkotecin,
entisestä emoyhtiöstä tuli meille
merkittävä asiakas. Huoltoasema-
puolella meille on vakiintunut iso
markkinaosuus, kertoo Labkotecin
myyntijohtaja **Kari Kananen**.

– Kotimaassa tuotevalikoima
on laidasta laitaan, joten meillä
on kattava asiakasrepertuaari öljy-
yhtiöistä kiinteistöhuoltoyrityksi-
in ja leipomoista sementtisiiloihin.
Liikenneasemilla on ollut ja on
edelleen erotinhälytintuoteryh-
mässä merkittävä rooli, myös mie-
hittämättömillä asemilla. Niille toi-
mitamme erotinkaivojen valvontaa
ja säiliöiden pinnanmittauksia sekä
kaksoisvaippasäiliöiden väliti-
lan huoltohälyttämiä ja ylitäytöne-
stimiä. Asiakkaina on sekä ketjuja et-
tä yksittäisiä kauppiaita. Pinnanmit-
tausjärjestelmät ovat suhteellisen
kunnossa kaikilla, erotintaitehuolto-
ta tehdään, ja kun säiliöitä vaihde-
taan, niihin asennetaan uusia mit-
taustaitteita. Meidän tuotteitamme
menee jakeluasemille paljon huolto-
liikkeiden kautta riippumatta siitä,
mikä on lipun väri, Kananen jatkaa.

HÄLYTYS NÄKYVÄ RUUDULLA JA KÄNNYKÄSSÄ

Tällä hetkellä SEO operoi noin
kuuttakymmentä kylmäasemaa

eri puolilla Suomea. Niille kaikille
on Asennusliike Lahtinen käynyt
vuoden 2022 aikana asentamassa
etähälyttimet öljynerottimiin.

SEO:n toimistolla ketjun omien
asemien hallinnoinnista vastaava
Tuula Kanninen näkee LabkoNet-
järjestelmän kautta keskitetysti
kaikki kylmäasemat listattuina. Jos
jokin öljynerotin hälyttää, Kanninen
saa viestin tietokoneelleen ja teks-
tarin matkapuhelimeensa.

– Jokaisessa kohteessa on tie-
donsiirtoyksikkö, joka ilmoittaa aika
ajoin, että kaikki on kunnossa.
Jos ilmoitusta ei tule, mennään
katsomaan, sanoo Kananen.

– Kun kylmäasemalla on ollut
tarkastus, olemme kokeilleet etä-
hälyttimien toimintaa nostamalla
erottimen anturia ja soittamalla
Tuulalle. Hälytysjärjestelmä on pe-
lannut hyvin ja sitä on helppo tes-
tata, Puronen kertoo.

– Jos öljyä on liikaa, siitä tulee
hälytys ja Tuulalle tekstari kän-
nykkään. Sen perusteella tehdään
tarvittavat toimenpiteet eli tilataan
tyhjennysauto, Puronen kuvailee.

– Anturin korkeus on asetettu
niin, että kun öljytilasta kahdek-
sankymmentä prosenttia on täynnä,
tulee hälytys, joka on päällä,
kunnes joku käy kuorimassa öljyn
pois ja laittaa korvausveden tilalle.
Järjestelmä hälyttää myös silloin,
jos tulee vuoto ja anturi jää
ilmaan, ja silloin on syytä mennä
katsomaan, Kananen täsmentää.

Puronen toteaa, että käyttökoke-
mukset öljynerottimien etävalvon-
tajärjestelmästä ovat hyvät. Se on
ajanut asiansa niin kuin pitääkin ja
täyttää viranomaismääräykset.

– Järjestelmä on yksinkertainen
ja toimiva, ei mitään sen moni-
mutkaisempaa tarvitaakaan, Pu-
ronen sanoo.

HUOMIOTA TURVALLISUUTEEN

Erotinvalvonta liittyy ympäristön-
suojeluun ja turvallisuuteen. Tuomas
Puronen painottaa, että SEO
panostaa vastuullisuuteen. Puro-
sen tehtävänä on katsoa turvallisuuteen
liittyvien asioiden perään
SEO-asemilla ja tarvittaessa huoma-
uttaa puutteista.

– Turvallisuus lähtee jo siitä, et-
tä mittarikentällä liikkueissa henki-
löstöllä on turvaliivit päällä ja tur-
vakengät jalassa. Jatkuvasti on

KUVA TUOMAS PURONEN

SEO:n toimistolla ketjun omien asemien hallinnoinnista vastaava Tuula Kanninen näkee keskitetysti LabkoNet-järjestelmästä öljynerottimien ajantasaisen tilanteen ja saa hälytykset matkapuhelimeen.

sellaisia tilanteita, että ihmiset ei-
vät jostakin syystä katso yhtään,
kun ajavat mittarikentälle, siksi
siellä on oltava vähintään huomioliivi
päällä, Puronen kertoo esi-
merkin.

SEO-asemilla toteutettiin vuonna
2022 siisteys- ja turvallisuus-
kampanja. Sen päätyttyä palkittiin
kolme kauppiasta, jotka ovat joko
parantaneet tai pitäneet hyvällä tasolla
näitä asioita tai keksineet jotakin
innovatiivista. Palkinnon saivat
SEO Hamarin kauppias **Tomi Vi-
lenius**, SEO Koskenkorvan kauppias
Marianne Koivunen ja SEO Vihannin
kauppias **Jukka Kotila**.

– Et halua tankata, jos pistooli on
ihan dieselissä. Nämä ovat sellaisia
asioita, jotka eivät lähtökohtaisesti
maksu mitään, ja jotka ovat helposti
hoidettavissa. Vähän puhdistusainetta
ja putsaat mittarin ja pistoolin.
Asemanhoitajien kanssa siisteyttä on
pidetty esillä, ja sen laiminlyönti on
irtisanomisperuste. Kampanja on
tuottanut tulosta ja muutosta on tapahtunut.
Kiinnitämme edelleen asiaan huomiota
ja teemme pistokokeita asemilla,
Puronen sanoo.

SEO-kauppiaiden omilla asemilla
vastuu turvallisuudesta on kauppiaille
ekstranet ja siellä kenttäosio, jossa
Tuomas Puronen ja kenttäpäällikkö
Juha Tikka tiedottavat myös tur-
vallisuuteen liittyvistä asioista.

– Asemien kokonaismäärä on yli
230 ja kauppiaita meillä on noin
140. SEO-kauppiaille on hyvissä
ajoin laitettu tietoa ekstranetissä

ja lähetetty sähköpostia siitä, et-
tä myös kauppiaiden on hoidettava
kaikkiin öljynerottimiin automaattinen
valvonta ja etävalvonta kuntoon.
Elokuu tulee yllättävän pian,
Puronen muistuttaa.

– Samaan LabkoNet-järjestelmään
saa liitettyä tarvittaessa myös muita
antureita, esimerkiksi ylärajan hälytys-
anturin tai hiekanerotin anturin. Yläraja
on syytä valvoa paikoissa, joihin ker-
tyy paljon sadevesiä, koska silloin on
vaarana, että erotin menee tukkoon
ja öljyiset vedet tulvivat pihamaal-
le. Jokaisessa järjestelmässä on myös
ensin hiekanerotin, ja jos hiekkaa
tulee paljon, se pienentää erottimen
kapasiteettia, eikä se ole enää mitoi-
tuksen mukainen. Kaikki Labkotecin
erottimet ovat myös ATEX-hyväksytyt
ja räjähdysturvastatifikaatit löytyvät,
lisää Kananen.

Jatkuvasti miehitetyillä huolto-
asemilla öljynerotuskaivojen valvonta
voi olla paikallista eli kytkettynä
pintamittaustaitteisiin. Asemilla on
myös pidettävä tarkkaa kirjanpitoa
erottimien tarkastuksista ja tyhjennyksistä
ja muista toimenpiteistä, myös poltto-
aineen luovutuksista ja täydennyksistä.

Joka tapauksessa vaatimus öljynerottimien
varustamisesta öljytilan täyttymisestä
ilmoittavalla hälytysjärjestelmällä, jota
voidaan seurata jatkuvasti, koskee
kaikkia, ja asian on oltava kunnossa
sekä miehitetyillä että miehittämättö-
millä jakeluasemilla elokuun alkuun
mennessä.